

شعر هیأت را نباید دست کم گرفت
گفت و گو با مهدی سیار
شاعر آئینی

شماره هفتم سه شنبه ۱۱ آبان ۱۳۹۵ ۱ صفر ۱۴۳۸

هیأت هازمینه ساز تمدن حسینی هستند
حجت الاسلام والمسلمین
احسان بی آزار تهرانی

www.qudsonline.ir

چهارشنبه

ضمیمه هفتگی روزنامه **فکر** ویژه هیأت ها و محافل مذهبی

مشورت است در خلق عالمت
باز از نوح و جبرئیل و پسران
باز از حمزه و حیرت و کربلا
نسخ صورت امام شریعت

گزارشی درباره نسل جدید ذاکریع اهل بیت (علیهم السلام)

مداحان انقلابی تازه نفس

۱
۱
۱

اعضای دوشبکه جعل ویزای اربعین توسط پلیس فتادستگیر شدند. به گفته سعید اوحدی رئیس سازمان حج و زیارت، مردم باید با مراجعه به سامانه سماح با سازمان حج و زیارت و خادمین خود در این سازمان در ارتباط باشند. بدون شک در صورت مشاهده موارد مشابه، مسؤولان به صورت قانونی با متخلفان برخورد می‌کنند. خبرها حاکی از آن است که راه‌های منتهی به مه‌ران تعریض شده و مرزهای ویژه اربعین برای خروج زائران ۲۴ ساعته باز است و زائران می‌توانند در تمامی ساعات روز از کشور خارج شوند.

قرآن شبیه آفتاب است

سوره مبارکه بقره

«فَأَمَّا الَّذِينَ آمَنُوا فَيَعْلَمُونَ أَنَّهُ الْحَقُّ مِنْ رَبِّهِمْ وَأَمَّا الَّذِينَ كَفَرُوا فَيَقُولُونَ مَا ذَا أَرَادَ اللَّهُ بِهَذَا مَثَلًا بَدَلًا بِهِ كَثِيرًا وَبِهِدَى كَثِيرًا» (آیه ۲۶ سوره بقره)

روز عاشورا پوست صورت عزاداران بر اثر تابش آفتاب سیاه می‌شود اما در همان ایام علم‌ها و پرچم‌های سیاه بر اثر تابش آفتاب به مرور رنگ و رویشان رفته و سفید می‌شود؛ آن هم پس آفتاب. اگرچه یکسان می‌تابد اما یکسان تأثیر نمی‌گذارد. قرآن نیز چیزی شبیه آفتاب است که بسیاری را روشن کرده و هدایت می‌کند و برخی هدایت نمی‌شوند.

کشتی نجات

جعفر صبح‌زاهدی
استاد دانشگاه و کارشناس معارف اسلامی

برای اینکه اهمیت یک موضوع برای ما مشخص شود باید عظمت آن را درک کنیم. یکی از این موضوعات مهم واقعه کربلاست. برای اینکه اهمیت این قیام برای ما مشخص شود باید عظمتش را درک کنیم. عظمت امام حسین (علیه السلام) به قدری است که به فرموده رسول اکرم (صلی الله علیه و آله) آن حضرت چراغ هدایت انسان‌ها و کشتی نجات است. یعنی انسان‌ها می‌توانند به واسطه امام حسین (علیه السلام) به کمال و سعادت حقیقی برسند. از طرفی یاد امام حسین و اشک ریختن و ذکر مصیبت و روضه برای آن حضرت براساس روایاتی که در کتاب‌های کامل‌الزیارات ابن قولویه، لهوف ابن طاووس، نفس‌المهموم شیخ عباس قمی و خصائص‌الحسینیه شیخ جعفر شوشتری و آثار دیگر آمده انسان را از آتش جهنم حفظ می‌کند. از طرفی رسول اکرم (صلی الله علیه و آله) فرموده: «مجالس‌الحسین عرش الرحمان/ مجالس امام حسین عرش خداست». درواقع اگر ما به کنه و حقیقت این جمله پی ببریم و محتوای آن را درک کنیم به این نتیجه می‌رسیم که عظمت مجلس امام حسین (علیه السلام) به اندازه عرش خداست. یعنی همان‌طور که باید حرمت و احترام عرش خدا حفظ شود، حرمت و احترام مجالس ابا عبدالله نیز باید حفظ شود. لذا هر عملی حتی شعر، سخنرانی، مدح یا سینه‌زنی و امثال اینها که باعث وهن یا سبک کردن مجالس امام حسین (علیه السلام) شود قطعاً اشکال دارد و خدا، پیامبر و معصومین (علیهم السلام) از چنین انسان‌هایی راضی نخواهند بود. بر این اساس، سخنرانان هر حدیث یا هر مطلبی را که درباره امام حسین در هر کجا خوانند یا شنیدند نباید عنوان کنند تا اینکه به درستی آن پی ببرند. هر یک از روضه‌خوانان و مداحان عزیز هر شعر یا هر سبکی را که باعث می‌شود عظمت امام حسین (علیه السلام) به هر شکلی خدشه‌دار و جایگاه عرش آن حضرت بی‌حرمت شود نباید استفاده کنند. بالطبع خواندن روضه‌های دروغین برای گریه گرفتن یا احادیث دروغین برای بزرگ جلوه دادن امام حسین (علیه السلام) در شأن آن حضرت نیست. بنابراین بعضی از روضه‌ها، سبک‌ها، سینه‌زدن‌ها و مسائلی همچون قمه زدن و زنجیرهایی که تیغ روی آنها وجود دارد مسلماً اشکال شرعی دارند و کسانی که این اعمال را انجام می‌دهند باید پاسخگو باشند. فرقی بین سبک قدیم و سبک جدید وجود ندارد و به هر سبکی که روضه می‌خوانیم باید عظمت عرش امام حسین (علیه السلام) را در نظر بگیریم.

هیأت‌ها زمینه‌ساز تمدن حسینی هستند

حجت‌الاسلام والمسلمین احسان بی‌آزار تهرانی

بگیرد. چون بر زیارت سیدالشهدا (علیه السلام) عرضه می‌داریم: «السلام علیک یا خالصه الله».

اما آنچه فقدان روضه‌های دیروز بود و دستمایه امروز ماست جهانی شدن نام سیدالشهدا در همه عالم است. تا جایی که قطعاً می‌توانیم مدعی شویم کشوری در دنیا خالی از ذکر سیدالشهدا (علیه السلام) نیست و این یعنی تمدن حسینی. بدون شک پیوند خلوص گذشتگان و ظرفیت بالای امروز مقدمه‌ای است برای ظهور حضرت حجت (علیه السلام) که جهان از آن حسینون خواهد بود.

حقیقتاً سرمایه مردمی‌ای که پشتوانه الهی دارد و می‌تواند با نظام سلطه و فرهنگ ماتریالیستی (مادی‌گرایی محض) مقابله کند همین اجتماعات حسینی است که علی‌رغم میل دشمنان هر ساله به عنوان یک فرهنگ و تمدن خون تازه‌ای در کالبد احرار و آزادگان عالم تزریق می‌کند و به دشمنان گذشته و حال و آینده تفهیم می‌کند که عاشورا یک حادثه غم‌انگیز و یک تراژدی صرف نیست بلکه غمی است که در پی آن تمامیت امید و غلبه بر بدی‌ها ضمانت شده. چنانچه اراده الهی و اولیایش در عظمت اربعین سیدالشهدا (علیه السلام) و حضور میلیونی با چنین کیفیت اکرام، احترام و گدایی معکوس یعنی التماس برای خدمتگزاری محقق شده و علی‌رغم سانسور خبری غول‌های رسانه‌ای غرب هر ساله مجذوبین و رهیافتگان وادی حقیقت به این خیل عظیم می‌پیوندند. امیدوارم با اخلاص روزافزون هیئات و جلسات عزاداری از حیث محتواسازی این شعائر و پیوند شور و شعور سهمی در بازگشت ولی منتقم و پیاده‌کننده اهداف عاشورای امام زمان (علیه السلام) باشیم.

می‌دانیم بهترین‌ها هیأتی‌ها هستند. خدایی که عشقش را روز ازل در گل ما سرشته رؤف‌تر از آن نیست که لغزش‌های ما را ببخشد و خریدار عزاداری‌های ما باشد؟ با اینکه پیوند مردم و ائمه (علیهم السلام) از جنس محبت و لطف است اما آنقدر پیچیده است که نمی‌توان با صراحت از علت حضور مردم در هیأت‌ها حرف زد. شناخت دین خدا، نشان دادن عشق و ارادت به ائمه، احساس وظیفه یا حتی ادای نذر، طلب حاجت و... بنا بر هر دلیلی که باشد از یک حقیقت ثابت نشأت می‌گیرد؛ حقیقتی که مردم را به هیأت‌ها می‌کشاند، عده‌ای از جوانان را مفتخر به خادمی هیأت می‌کند و مدال پیرغلامی را به سینه پیرترها می‌چسباند. تلاش برای مثل خوب‌ها زندگی کردن و خوب شدن و خوب ماندن را هر بچه‌مسلمانی می‌تواند انجام دهد اما بچه‌هیأتی‌ها بیشتر از بقیه دم‌خور خوب‌ها می‌شوند و خودشان را خادم خوب‌هایی که به هیأت می‌آیند می‌دانند. بیش از هر کس دیگری باید حواسمان به این تلاش باشد؛ کم کردن از وقت استراحت و حتی مایه گذاشتن از زندگی برای تشکیل و راه‌اندازی هیأتی که می‌خواهد در خدمت خاندان رسول‌الله (صلی الله علیه و آله) باشد. ان‌شاءالله معنای واقعی هیأتی بودن را حفظ کنیم و با کنار گذاشتن حاشیه‌ها اصل را بهتر درک کنیم. هیأتی بودن حسینی بودن است به شرط آنکه معنای واقعی هیأت را فراموش نکنیم.

حجت‌الاسلام والمسلمین احسان بی‌آزار تهرانی
کارشناس معارف اسلامی

مصطفی خرسندی مدیرعامل خانه مداحان: «مقرر شده بعد از محرم و در اوایل صفر نخبه‌های عرصه ستایشگری را گرد هم جمع و یک منشور اخلاقی برای روضه‌های خانگی آماده کنیم. امروز باید به این نکته توجه داشته باشیم که دشمن خانه‌های ما و فعالیت‌هایی را که در این سطح اجرا می‌شود هدف قرار داده و ما در بخش مداحی نباید از فعالیت هیأت‌ها در منازل و روضه‌های خانگی غافل باشیم».

بیاد اکبر چرم

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

دهه اول صفر هیأت کجا برویم؟

با توجه به اینکه این روزها همه هیأت‌ها مراسم ویژه‌ای دارند در اینجا درباره زمان و مکان برخی از آنها اطلاع رسانی شده. شما هم می‌توانید زمان و مکان مراسم هیأتان را برای ما به نشانی
Qudsonline14@gmail.com
ارسال کنید تا در همین صفحه چاپ شود.

حرم مطهر رضوی

سخنرانان: حجت الاسلام والمسلمین صالحی خوانساری
مداحان: شالبافان، احمدی، ولی‌زاده، یزدخواستی و حاج احمد واعظی
نشانی: شبستان امام خمینی (ره)
تاریخ: دهه اول صفر
ساعت: هر شب بعد از نماز مغرب و عشاء

هیأت محبین شهادت

سخنران: حجت الاسلام سیدعلی اکبر هاشمی
مداحان: حاج امیر عباسی و دیگر ذاکرین اهل بیت (ع)
نشانی: تهران، شهرک قدس، خیابان هرمزان، مسجد الزهراء (ع)
تاریخ: از ۹۵/۸/۱۰ الی ۹۵/۸/۱۹
ساعت: ۱۹:۳۰

هیأت رزمندگان اسلام

سخنرانان: آیت الله صدیقی، حجت الاسلام رفیعی و حجت الاسلام الهی
مداحان: کربلایی رضا پورا احمد، حسین هوشیار، مهدی پناهی، امیر نعیمی، سیدمهدی بنی‌هاشم، رضا پورا ابراهیمی و محمود امامی
نشانی: تهران، باقر شهر، خیابان ۱۵ خرداد، مسجد قمر بنی هاشم (ع)
تاریخ: ۹۵/۸/۷ الی ۹۵/۸/۱۳
ساعت: ۱۸ الی ۲۰

هیأت شهدای بسیج

سخنران: حجت الاسلام ابوالقاسمی
مداحان: حاج مجید شعبانی، حاج ناصر آیینی و کربلایی سجاد آشتیانی
نشانی: خیابان شهید مدنی شمالی، سه راه وحیدیه، مسجد امام رضا (ع)
تاریخ: ۹۵/۸/۱۰ الی ۹۵/۸/۱۴
ساعت: ۱۹

هیأت موبک العباس (ع)

سخنران: حجت الاسلام محمد دغانلو
مداحان: نریمان پناهی و کربلایی مهدی عزیزیان
نشانی: همت غرب، شهرک راه آهن، بلوار امیرکبیر، مسجد جوادالائمه (ع)
زمان: ۹۵/۸/۱۴
ساعت: ۲۰

هیأت اخوالزینب (ع)

سخنران: حجت الاسلام عبدالملکی
مداحان: محمد نوروزی، علی علیان و مجتبی صدقی
نشانی: میدان خراسان، کوچه رئیسی
تاریخ: ۹۵/۸/۱۴
ساعت: از ۱۵ الی نماز مغرب و عشاء

اجتماع بزرگ مدافعان حرم

سخنران: حجت الاسلام بدری
مداحان: حاج موسی رضایی و کربلایی سهراب افشاری
نشانی: اتوبان محلاتی، میدان امام حسن مجتبی (ع) پاسدار گمنام غربی، خیابان صادقی، حسینیه امام خمینی (ع)
تاریخ: ۹۵/۸/۱۳
ساعت: ۱۹

هیأت با زینب

سخنران: استاد ضیایی
مداح: هادی خادم‌الحسینی
نشانی: قم، گلزار شهدای حضرت علی بن جعفر (ع) و حسینیه شهدای مدافع حرم حضرت زینب (ع)
تاریخ: ۹۵/۸/۲۰
ساعت: ۲۰

هیأت زوار ابالمهدی (ع)

سخنران: حجت الاسلام حاج مهدی ابراهیم‌زاده
مداح: حاج محسن آقاجانی
نشانی: بابلسر، خیابان شهید بهشتی، بهشتی ۱۲
تاریخ: ۹۵/۸/۱۴
ساعت: ۱۹

۱
۲
۳
۴
۵
۶
۷
۸
۹
۱۰
۱۱
۱۲
۱۳
۱۴
۱۵
۱۶
۱۷
۱۸
۱۹
۲۰
۲۱
۲۲
۲۳
۲۴
۲۵
۲۶
۲۷
۲۸
۲۹
۳۰
۳۱

آیت‌الله جوادی در بخشی از درس تفسیر خود در حالی که بغض گلوبیش را گرفته و اشک در چشمانش حلقه زده بود، مراتب تأثر و ناراحتی خود را از وجود ربا در سیستم بانکی ابراز کرد و گفت: «ما دلمان می‌خواهد اقتصاد مقاومتی درست کنیم. این فقط با سفارش و توصیه حل نمی‌شود. ربا جنگ با خداوند است. الان این پولی که شما می‌گذارید، چه تحریم باشد، چه نباشد، چه تورم باشد و چه نباشد، می‌گویند سود دارد و سود علی‌الحساب دارد.»

از همان روزهای نخستنی که امام خمینی رحمته‌الله نهضت اسلامی - مردمی ایران را آغاز کرد، مساجد و هیأت‌ها پایگاه اصلی مبارزات مردم و محور انقلابی‌گری بودند. با پیروزی انقلاب این جریان ادامه پیدا کرده و هر وقت نظام اسلامی با مشکل و بحران مواجه می‌شود، مساجد و هیأت‌ها در صف نخست مبارزه می‌ایستند. رهبر معظم انقلاب همواره در دیدارهایی که با مداحان اهل بیت دارند، بر این موضوع تأکید می‌کنند که هیأت‌ها باید در صف نخست دفاع از انقلاب اسلامی باشند. ایشان سال ۹۲ در دیدار با اعضای هیأت رزمندگان اسلام فرمودند: «هیأت‌ها نمی‌توانند سکولار باشند. هیأت امام حسین سکولار ما نداریم! هر کس علاقه‌مند به امام حسین است، یعنی علاقه‌مند به اسلام سیاسی است، اسلام مجاهد است، اسلام مقاتله است، اسلام خون دادن است، اسلام جان دادن است. معنای اعتقاد به امام حسین این است». در سال‌های اخیر و به برکت روشننگری‌های رهبر انقلاب، نسل جدیدی از مداحان انقلابی وارد میدان شدند که مورد اقبال مردم قرار گرفتند. در این مطلب نگاهی داریم به کم و کیف فعالیت مداحان تازه‌نفس انقلابی.

مداح خوب نباید روضه‌های ضعیف بخواند و به خاطر مسائل احساسی دچار دروغ و گناه زبانی شود بلکه باید سعی کند با مطالعه و در چارچوب قرآن و عترت حرکت کند و مطابق میل مخاطب هر سخنی را نگوید و هر سبکی را پیاده نکند.

ظهور یک مداح جدید

اواخر دهه ۸۰ در مراسم عزاداری روز اربعین بیت رهبری، یک مداح جوان پشت تریبون حاضر شد و با لحن و اعتماد به نفس مثال‌زدنی روضه خواند. جوان گمانی که در آن روزگار و در بین مداحان شناخته شده کشور اسم و رسمی نداشت باعث شد خیلی زود نامش در فهرست مداحان تراز اول کشور قرار بگیرد؛ میثم مطیعی. مطیعی از دانشجویان دانشگاه امام صادق علیه‌السلام و مداح اصلی هیأت این دانشگاه بود اما پس از اینکه در مراسم ظهر اربعین توفیق مداحی در حضور رهبر انقلاب را پیدا کرد، خیلی‌ها دوست داشتند بدانند او کیست و شاگرد چه کسی است و کلی سوال دیگر. به مرور زمان مشخص شد این مداح جوان از شاگردان آیت‌الله آقا مجتبی تهرانی و آیت‌الله مهدوی کنی است و دانشجوی مقطع دکترای دانشگاه امام صادق علیه‌السلام است؛ اتفاقی که تا آن روزگار بسیار کم رخ داده بود. اکثر مداحان کشور به دلیل اینکه بیشتر اوقاتشان صرف مداحی می‌شود، کمتر وقت تحصیل پیدا می‌کنند و به همین دلیل در میان مشاهیر مداحی، تقریباً هیچ‌کدامشان در سطح مطیعی تحصیلات عالی ندارند. تسلط او به زبان عربی باعث شده بود خیلی خوب به زبان عربی بخواند و بعضاً در کشورهای عربی نیز فایده‌های صوتی‌اش پخش شود. این مداح جوان خیلی زود در فهرست مداحان اصلی مجالس بیت رهبری قرار گرفت و این موفقیت بزرگی برای نسل جوان مداحی بود که با روحیه انقلابی و بالاستعدادهای ویژه وارد گود شده بودند.

میثم مطیعی نماینده جوانان پرشور انقلابی در جامعه مداحی کشور محسوب می‌شد. او با صراحت مضامین انقلابی را در اشعار و نوحه‌های خود جا می‌داد و با همین نواها روزبه‌روز مشهورتر می‌شد. فایل صوتی دو مداحی «چشم من و امر ولی، جان من و سیدعلی» و «رهبر من طلاپدر لاله‌هایی» در شبکه‌های اجتماعی و تلفن‌های همراه با سرعت تکثیر می‌شدند.

خشم عرب‌ها

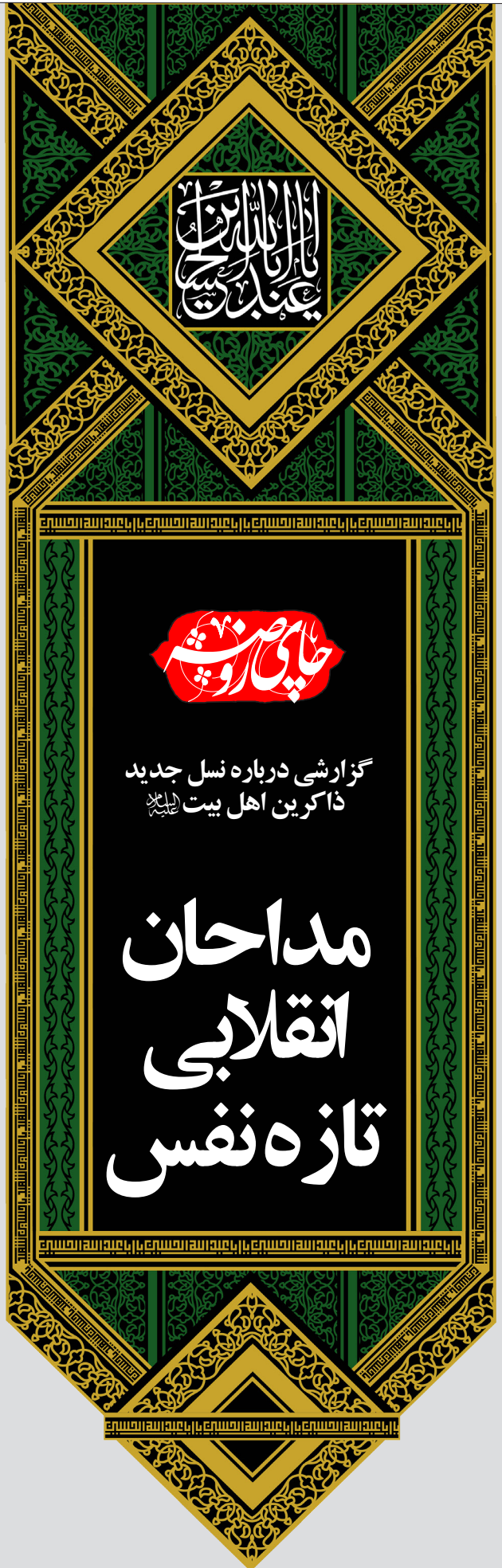
پرداختن به موضوعات روز جهان اسلام و جنایات

از حاج منصور تا آهنگران

حاج منصور ارضی شاید جزو اولین مداحانی است که ثابت کرد هیئات مذهبی می‌توانند در پیشبرد اهداف انقلاب اسلامی گام‌های ارزشمندی بردارند. او زنگ نقش‌آفرینی در این مسیرها را به صدا درآورد. البته پس از او شخصیت‌هایی همچون حاج صادق آهنگران، حاج حسین سازور، حاج سعید حدادیان، حاج محمدرضا طاهری و احمد واعظی نوجوان در جمع رزمندگان جنگ تحمیلی به تبلیغ پرداختند و نقش بسیار موثری در جذب رزمندگان و حضور جوانان در جبهه‌های حق علیه باطل داشتند. یکی از چهره‌های سرشناسی که به طور جدی به تبیین اهداف انقلاب اسلامی در هیأت‌ها پرداخت استاد اکبرزاده از مداحان انقلابی و ولایی مشهد است. در این مقطع هم این شخصیت‌ها با نبوغ و ابتکار عملی که به کار بردند ثابت کردند می‌توان در جامعه مداحی با سلاح تبلیغ اقدامات ارزشمندی را به منصفه ظهور رساند. بعد از آن شخصیت‌هایی مثل حاج محمود کریمی هم آمدند و با سبک‌های جدید و نو، ستایشگری اهل بیت را وارد عرصه تازه‌ای کردند. البته در این بین مداحان انقلابی نسل اول بر خواندن اشعار حماسی و انقلابی در هیئات مذهبی تأکید بسیاری داشتند اما رفته رفته جبهه سخت دشمن وارد دریچه‌های نرم و پیچیده و خطرناک‌تری شد که نیاز داشتیم حوزه مداحی با این نگاه پرمشرب‌تر کار را ادامه دهد و در همین شرایط بود که مداحان جوان، بالاستعداد، خوش‌قریحه و اهل دانش به میدان آمدند.

ویژگی‌های مداح انقلابی

با مرور بیانات رهبر معظم انقلاب درمی‌یابیم که مداح تراز انقلاب اسلامی باید نشانه‌هایی داشته باشد. مداح خوب باید تقوا و معنویت داشته و همواره اهل مطالعه باشد چراکه تا خودسازی نکنیم و اهل معنویت نباشیم نمی‌توانیم معنویت را به مخاطب منتقل کنیم. مداح خوب نباید دنبال محبوبیت و شهرت باشد و باید خودش را با همه وجود نوکر دستگاه اهل بیت بداند، خط و نشان برای مجالس اهل بیت نکشد و مسائل مالی و سبک و سنگین کردن آن را دخالت ندهد، به خاطر مادیات مجلس اهل بیت را به قیمت ارزان نفروشد بلکه هدفش ترویج مکتب اهل بیت باشد و راضی به مقدرات الهی باشد.

حاج منصور

گزارشی درباره نسل جدید
ذاکرین اهل بیت علیهم‌السلام

مداحان
انقلابی
تازه‌نفس

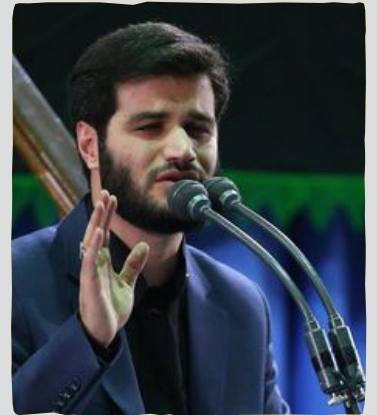
آیین اختتامیه نوجوانان حسینی در فرهنگسرای اندیشه با حضور مسؤولان وزارت آموزش و پرورش، جمعی از پیرغلامان اهل بیت (علیهم‌السلام) و دانش‌آموزان مداح شهر تهران برگزار شد. امسال بیش از ۸ هزار متقاضی از مدارس شهر تهران در آیین نوجوانان حسینی شرکت کردند که حدود ۵۰۰ نفر آنها به مرحله استانی راه پیدا کردند. طبق ارزشیابی به عمل آمده از بین ۵۰۰ شرکت کننده، ۱۰ نفر از هر مقطع به مرحله نهایی راه پیدا کرده و در نهایت در مرحله نهایی نفرات برگزیده مشخص شدند.

سیدرضا نریمانی

کرده. خودش می‌گوید: «یکی از برکاتی که شهدای مدافع حرم داشتند این بود که مداحان را به سمتی بردند که مجبور شدند از یک‌سری مضامین بخوانند. این از برکت شهدا بود که این نوع خواندن‌ها تغییر کرده. ولی باز هم خیلی عقب هستیم و بیش از اینها باید پیشروی کنیم. چرا وقتی نام یادواره شهدا می‌آید به دو سه مداح می‌رسیم. چون بسته‌ای نداریم که بخواهیم به شهرستان‌ها ارائه دهیم. متأسفانه هنوز برخی از مداحان ما فضای تأثیرگذاری شهید را نچشیده‌اند و به تعبیری درد سوخته را سوخته درک می‌کنند. خیلی از مداحان ما هنوز به اهمیت بحث شهید در جامعه نرسیده‌اند و پایشان در این مقوله می‌لغزد. برخی می‌گویند ما فقط برای امام حسین (علیه‌السلام) می‌خوانیم ولاغیرا»

«منم باید برم، آره برم سرم بره». سیدرضا نریمانی با همین مداحی معروف شد. او را یکی از پرچمداران اعلام انزجار از مستکبرین جهان و گروه‌های تکفیری می‌خوانند و حتی می‌توان گفت زبان گویای درددل‌های خانواده‌های معظم شهداست. سیدرضا ستایشگری است که وقتی همسر شهید خیزاب به او می‌گوید فراق همسر را با تو تسل به حضرت زینب (علیها‌السلام) تحمل کرده‌ام اما نمی‌دانم با کنایه‌ها و حرف و حدیث‌های مردم باید چگونه کنار بیایم، بغض کرد و از شهدا خواست کاری را در جهت تسلی خاطر و صلابت روحیه و صبوری او انجام دهند که ماحصل آن مدیحه‌ای مملو از زبان حال این خانواده‌های مظلوم شد. سیدرضا نریمانی امروز یکی از مداحان تأثیرگذاری است که به واسطه مدیحه و مرثیه او بسیاری باحجاب شده‌اند یا مسیر زندگی‌شان تغییر

صورت گرفته در عراق، سوریه، یمن و بحرین و پیوند زدن آن به حوادث کربلا از موضوعات تقریباً ثابت مداحی‌های میثم مطیعی است. خصوصاً که بسیاری از آنها به زبان عربی خوانده می‌شوند و در میان عرب‌زبان‌ها بازتاب قابل توجهی دارند. تا آنجا که اثر «یا تکفیری صبرک صبرک» که به دو زبان فارسی و عربی و علیه جنایات داعش خوانده شده، در میان عرب‌زبان‌ها بسیار محبوب است و بارها توسط مداحان عرب در عراق، سوریه و لبنان بازخوانی شده. اخیراً اثر دیگری از این مداح صدای شبکه تلویزیونی «العربیة» وابسته به دربار آل سعود را در آورده؛ مداحی‌ای که در شب هشتم محرم و با نام «صبر و نصر» به زبان عربی خوانده شد و در آن حاکمان آل سعود را دانش‌آموختگان صهیونیست‌ها نامیده است. وی وهابیت را چون افعی خطرناک و خزنده دانسته و در ادامه با برشمردن جنایات آل سعود علیه مردم یمن و شبیه‌سازی آن با حوادث عاشورا ملت یمن را حسینی و فدایی حسین خوانده که صبورانه مقاومت می‌کنند و پیروزی نهایی از آن آنهاست. بازتاب گسترده این مداحی در رسانه‌های داخلی و برون مرزی باعث شد شبکه «العربیة» به دلیل نزدیکی به رژیم صهیونیستی در میان بسیاری از مردم منطقه شبکه «العربیة» خوانده می‌شود، ضمن اختصاص یک قسمت از برنامه «هرایا» که به صورت روزانه از این شبکه پخش می‌شود و به مسائل روز منطقه و جهان می‌پردازد، از اینکه مجالس عزای فرزند رسول الله (صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم) به جای یادآوری مصائب این حضرت و گریه بر ایشان به موضوعات روز و بهره‌گیری از قیام کربلا در مسائل جهان اسلام رو آورده‌اند احساس نگرانی کند! مشاری الزایدی تحلیلگر ثابت این برنامه که سابقه همکاری با روزنامه‌های الوطن و الشرق الاوسط را در کارنامه خود دارد، در ابتدای این برنامه با اشاره به برخی سخنان چهره‌های مذهبی ایران از اینکه هیأت‌ها کار کرد سیاسی پیدا کرده‌اند و به حوادث جهانی و مسائل منطقه واکنش نشان می‌دهند، نگران شده و با بیان گوشه‌هایی از مداحی میثم مطیعی، از اینکه آل سعود به شاگردان صهیون تشبیه شده‌اند عصبانی می‌شود. چندین مداح جوان تازه‌نفس دیگر نیز وارد میدان شده‌اند. گفتنی است نسل جوان مداحی، حالا الگوی بسیاری از نوجوانان و کودکانی شده‌اند که دوست دارند در مسیر نوکری اهل بیت (علیهم‌السلام) قرار بگیرند.

ابوذر بیوکافی

او بر گفته‌های رهبر معظم انقلاب در دیدار با شاعران تأکید دارد و اینکه شاعران برای خلق اشعار سراغ زیارتنامه‌ها و ادعیه بروند. بیوکافی یک جوان سیاسی است و از مجالسی که با مسائل روز پیش می‌روند و در آنها درباره تحولات جهان و کشور سخن گفته می‌شود استقبال می‌کند و این مجالس را دارای تراز و قدرت بالاتری در جذب جوانان قلمداد می‌کند. او معتقد است انقلاب اسلامی هیئت را از فضای اسلام فردی به فضای اسلام در صحنه و فعال تعالی بخشید. تا به موضوع دفاع از حرمین و تشکیل تجمعات مدافعان حرم می‌رسد. بیوکافی می‌گوید: «هر روز دفاع از مشاهد شریفه و حرم معصومین (علیهم‌السلام) برگرفته از فرهنگ عاشورا است. فرهنگی که مملو از حماسه و عرفان و عاطفه است. قطعاً کفرستیزی و آزادخواهی و شجاعت و شهادت‌طلبی از بارزترین شاخصه‌های پرورش‌یافتگان عاشورا است».

ابوذر بیوکافی مداحی از نسل سوم انقلاب است. او متولد سال ۱۳۶۳ است و مداحی را از کودکی شروع کرده اما ورود رسمی را از ۱۳ سالگی دنبال کرده است. بیوکافی یاد کردن از اساتیدش را از مراتب ادب می‌داند و معتقد است برکت هم دارد. او در مواجهه با اینکه برخی نام اساتیدشان را می‌آورند تا خودشان را مهم جلوه دهند، می‌گوید: «از آوردن اسم این بزرگواران هیچ غرضی مگر عرض ادب ندارم. خدا توفیق داده و از محضر اساتید بزرگوار چون حاج سعید حدادیان، حاج حسین هوشیار، حاج قاسم رضایی، حاج مهدی سلحشور، سیدمهدی میرداماد و سیدمهدی حسینی کسب فیض کرده‌ام». بیشتر مجالس او در شهر مقدس قم برگزار می‌شوند. خودش می‌گوید: «نمی‌توانم به اندازه شاعران و خیلی تخصصی درباره شعر حرف بزنم اما معتقدم شعر خوب شعری است که عوام‌فهم و خواص‌پسند باشد».

مهدی رسولی

شبیعیان آذری زبان کشورهای منطقه، از ترکیه گرفته تا قفقاز و آذربایجان است. خودش می‌گوید: «ما تربیون و نماینده گفتمان و جریان عاشورا هستیم و مطابق فرمایش رهبر انقلاب هر جای دین را هم که بشود سیاسی نکرد، زندگانی امام حسین (علیه‌السلام) را به هیچ وجه نمی‌توان سیاسی نکرد چرا که قیام آن حضرت حرکتی کاملاً سیاسی است». یاد در جای دیگر انقلابی‌گری خودش را این گونه فریاد زده: «باید پای حاکمیت حجت خدا روی زمین فداکاری کرد، قلم زد و رسانه درست کرد. برای این حاکمیت فتنه‌هایی ایجاد خواهد شد که نسبت به آنها باید ابراز وجود کرد و حق را از باطل شناخت. اگر مسائل سیاسی اینهاست که کل مبنای دین اسلام همین است».

نام مهدی رسولی این روزها در زنجان پر آوازه است و مردم این خطه او را دوست دارند و به او می‌گویند جوان صاحب سبک زنجانی؛ کسی که نوکری اهل بیت (علیهم‌السلام) را برای هر بچه شیعه‌ای باعث افتخار می‌داند. رسولی تقریباً از ۱۰ سالگی مداحی را آغاز کرد و اولین مداحی رسمی او با خواندن شعری در مورد دفاع مقدس بود که این موضوع مقارن با شب عاشورا شد. او از نوجوانی کار خود را در حسینیه اعظم زنجان آغاز کرد و به نوعی سنت‌شکن شد. تهرانی‌ها او را با هیأت‌میناق با شهدای دانشگاه امام صادق (علیه‌السلام) و در کنار حاج میثم مطیعی می‌شناسند اما این مداح و ذاکر اهل بیت غایت کار خود را در زنجان و حتی تهران نمی‌بیند و دنبال جریان‌سازی در بین

امیر عباسی

مجالس مذهبی مطرح شوند که متأسفانه در بعضی از هیأت‌ها اینها گفته نمی‌شوند! با نگاه به قیام امام حسین (علیه‌السلام) متوجه می‌شویم اگر آن حضرت در مدینه مانده بود، مقام، آسایش و احترامش بجا بود اما چرا آن حضرت این همه سختی را به جان خرید؟ برای اینکه بیان حق و مبارزه با استکبار آن زمان را به عافیت‌طلبی ترجیح داد؛ عافیت‌طلبی‌ای که امروز برای جامعه ما یک معضل است و متأسفانه بسیاری از افراد نه تنها از بیان مباحث انقلابی در هیأت‌ها دوری می‌کنند بلکه سعی دارند کسانی را هم که در این زمینه فعال هستند به هر طریقی از این کار نپوشانند ولی ما معتقدیم راه درستی را انتخاب کرده‌ایم و طبق فرمایش امام خمینی (علیه‌السلام) ما ملت گریه سیاسی هستیم».

شاعر و ذاکر جوان اهل بیت (علیه‌السلام) و یکی از مداحان پیشرو در خواندن سبک‌های انقلابی و ولایی است. او در اول فروردین سال ۶۰ در محله آزادی به دنیا آمد و از همان دوران کودکی با وجود لکنت زبان، آرزوی نوحه‌خوانی برای امام حسین (علیه‌السلام) را در سر داشت. برای بسیاری از افراد نام او با دیگر مداح موفق کشورمان میثم مطیعی گره خورده چرا که این دو ذاکر جوان، محرم سال‌های اخیر در دانشگاه امام صادق (علیه‌السلام) خوش درخشیدند و تعریف جدیدی از مداحی حماسی و انقلابی را به مخاطبان خود ارائه کردند. امیر عباسی درباره فعالیت مداحان انقلابی می‌گوید: «ما دنبال سیاسی کاری نیستیم ما معتقدیم مفاهیمی مانند مقاومت اسلامی، مضامین ضد استکباری، شهدا، امام (علیه‌السلام) و رهبری باید در

۱
۲
۳
۴

تولیت آستان قدس رضوی: «امروز متأسفانه جمعیت زیادی از زائران با درآمدهای متوسط به پایین توان مالی اسکان در هتل‌ها و مهمانپذیرها را ندارند و عموماً در کمپ‌های سطح مشهد مقدس اسکان می‌یابند. بی‌تردید این نوع اسکان در شأن مشهدالرضا و مهمانان امام رضا (علیه السلام) نیست. تلاش ما بر این است تا با احداث زائرشهر رضوی در ورودی مشهد مقدس، تا حد زیادی از مشکلات و معضلات زائران کم‌درآمد امام رضا (علیه السلام) برای اسکان را بکاهیم.»

شعر هیأت را نباید دست‌کم گرفت

گفت‌وگو با مهدی سیار که شعر «شمیم رحمان از یمن می‌آید» را سروده

مجتبی برزگر

وارد این کار شوم. اولین بار کاری برای روضه امام صادق (علیه السلام) بود که گفتند دانشگاه ما به نام امام صادق است و آن حضرت حق بزرگی به گردن ما دارد. مجلسی هم داشتند که مرحوم مهدوی کنی بانی آن بود و روضه امام صادق (علیه السلام) برگزار می‌شد. آن موقع آقای مطیعی خواست شعری برای نوحه بگویم. با اینکه تا به حال چنین شعری نگفته بودم و فکر نمی‌کردم بتوانم بگویم پذیرفتم و کم‌کم شروع کردم به شعر گفتن.

● چرا عده‌ای معتقدند شعر هیأت را باید صریح و بدون مقدمه چینی گفت؟

شعر هیأت لزوماً نباید صریح باشد و مختصات خودش را دارد. البته باید ساده باشد اما نه به این معنا که دم‌دستی و سطحی باشد. سادگی به معنایی که در شعر سعیدی و بزرگان ادبی می‌بینیم. در واقع در سنت ادبی آن را «سهل و ممتنع» می‌نامند. ساده شعر گفتن سخت‌تر از پیچیده شعر گفتن است.

● تاکنون با مقام معظم رهبری هم دیداری داشته‌اید؟

دو بار. در یکی از دیدارها که نیمه رمضان انجام شد پس از افطار و قبل از شروع جلسه رسمی فرصتی پیش آمد و چند دقیقه‌ای با آقا صحبت کردم. صحبت‌ها و محبت ایشان مثل همیشه بسیار شیرین و دلگرم‌کننده بود و حلاوتش مدت‌هاست با من مانده. به قول شاعر: «من به گوش خود از دهانش دوش/ سخنانی شنیده‌ام که می‌رس». در این چند دقیقه درباره شعری که چند وقت پیش درباره یمن سروده بودم و آقای مطیعی آن را خواندند صحبتی شد و آقا فرمودند هم شعر خوب بود، هم محتوا خوب بود و هم اجرا و آهنگ آن خیلی خوب بود.

تا مریاری کند مردی، سواری هست آیا

تکیه بر شمشیر زد، پرسید یاری هست آیا

تا مریاری کند، سواری هست آیا

پیش رو یک دشت تنهایی است، تنهایی است بی‌سر

باز سر گرداند و از نو گفت یاری هست آیا

ناگهان در آن سکوت هلهله آلود، صوتی

پرسش بی پاسخ را پاسخ آری هست آیا

آری آری، حق هقی، نه حق حقی آمد جزوار

کودک شش ماهه را با جنگ کاری هست آیا

این گلو خشکیده مردم، یک سر سوزن مروت

یا کف آبی به قدر شیر خواری هست آیا

آسمان هم رحمتش آمد، گویا باران گرفته

چیست پس بر روی مومین اینکه جاری هست آیا

در جهان حرفی، کلامی یا سکوتی تا بر من

در جواب مادر چشم‌انتظاری هست آیا

محمد مهدی سیار

موفقیت او در قالب شعر نیمایی است؛ جریانی که می‌تواند بهترین شیوه‌ها و نمونه‌های نوآوری مبتنی برای سنت را ارائه کند. شعر مهدی سیار شعری کاملاً امروزی با تمام زیبایی‌شناسی و مولفه‌هاست. او همان‌طور که زندگی می‌کند و همان‌طور که اعتقاد دارد شعر می‌گوید و شعر و زندگی‌اش درهم تنیده‌اند. هر چه از شعر او دیده می‌شود همان است که از رفتار، منش و زندگی‌اش به وضوح می‌توان دید. غزلیات عاشقانه و حدیث نفس او در کنار شعرهای آئینی و ویژه مداحان و دغدغه نظام و انقلاب در سروده‌های موسیقایی، فضای متفاوتی را از این شاعر فعال در عرصه موسیقی و مداحی به نمایش گذاشته. گفت‌وگو «چهارده» با این شاعر انقلابی را در ادامه می‌خوانید.

حفظ هستند. می‌دانید که این شعر به دو زبان عربی و فارسی سروده شده و یکی از شعرای عرب‌زبان بخش عربی آن را گفته.

● از بخش پرداخت‌های سیاسی شما بگذریم. به نظر شما مهم‌ترین ویژگی یک شاعر آئینی چیست؟

شعر آئینی عرصه ادب خیال است. یعنی خیال شاعر است که شعر را پیش می‌برد و تخیل اوست که شعر را به هر سویی می‌کشد. شعر آئینی عرصه‌ای است که ادب خیال در آنجا جلوه پیدا می‌کند و خیال شاعر حق ندارد خیلی از مضامین را بشکند. یعنی تجسم لحظات عاشورا نباید با ذره‌ای تحریف همراه شوند. هرگز نباید خیال کاملاً آزاد و رها به این موضوع بپردازد. در شعر آئینی باید خیال با تعقل، مطالعه و وقایع تاریخی همراه شود و همین‌طور عاطفه شاعر که باعث پیوند شعر با دل مخاطب می‌شود. اما همه اینها باید در یک مسیر حرکت کنند که ادب خیال یا ادب عاطفه شاعر نام دارد.

● چه شد که وارد عرصه شعر هیأتی شدید؟

من حضور و فعالیت ادبی خودم را در عرصه ادبی، کتاب، انجمن و شب شعر می‌دیدم و به شعر هیأتی فکر نمی‌کردم ولی اسم شاعر روی ما بود و همان موقع برخی اشعار آئینی را که می‌گفتم آقای مطیعی که هم‌کلاس من در دانشگاه بود آنها را در جلسات می‌خواند. مثل شعر «این آفتاب مشرقی بی‌کسوف را/ ای ماه سجده آر بسوزان خسوف را». آن موقع هنوز هیأت دانشگاه گسترده نشده بود و کار منسجم نبود و هیأت داخلی بود و در دانشگاه برای دانشجویان برگزار می‌شد اما کم‌کم فضای هیأت را باز کردند تا مردم بیابند و به صورت منظم، هفتگی و دائمی شد و آقای مطیعی بالاخره روزی از من خواست به صورت جدی

● در اشعار شما میانی مقاومت و مقابله با استکبار بسیار نمود دارد. چرا در این حوزه شعر می‌سرایید؟

شعرهای من را می‌توان به سه دسته تقسیم کرد. یک دسته اشعاری هستند که در کتاب‌ها به چاپ رسیده و جنبه سیاسی کمتری دارند و بیشتر سعی کرده‌ام علاقه‌های ادبی، عاشقانه و فلسفی خودم را در آنها بگنجانم. البته نیم‌نگاهی هم به مسائل اجتماعی و اوضاع و احوال امروز ایران و جهان در آن شعرها وجود دارد. دسته دیگر شعرهایی هستند که برای تولیدات موسیقایی سروده می‌شوند که در واقع به سرود و ترانه‌هایی که شنیدید درمی‌آیند. در برخی از این دست آثار، به مقتضای موقعیت سیاسی و اجتماعی کشور به موضوعات مختلفی پرداخته‌ام که یکی از مهم‌ترین آنها بحث جایگاه فعلی کشور و انقلاب در مواجهه با سلطه است. بخش سوم کارهایم در واقع توفیقی است که سال‌هاست به بنده عطا شده و آن هم توفیق شعر گفتن برای مجالس اهل بیت (علیهم السلام) و به خصوص مجالس سیدالشهدا و حضرت زهراست.

عزاداری برای اهل بیت (علیهم السلام) یک امر تاریخی صرف و مرتبط با گذشته نیست بلکه باید در برگزاری این مجالس نگاه کاملاً روشنی به اتفاقات امروز جهان اسلام داشت. شاید معروف‌ترین آنها شعری است که برای یمن خوانده شده: «شمیم رحمان از یمن می‌آید». این شعر در جهان عرب و جهان اسلام اقبال فراوانی داشت. حتی شنیدم در فضای انزوای رسانه‌ای و محاصره توسط دشمن، این شعر و اشعاری که توسط حاج میثم مطیعی خوانده می‌شوند در روحیه رزمندگان یمنی تأثیر بسزایی داشته‌اند. البته یکی از شعرای یمن چندی پیش می‌گفت آنقدر این شعر خوب اجرا شده که مردم یمن حتی بخش‌های فارسی آن را نیز

حجت‌الاسلام والمسلمین ناصر رفیعی با بیان اینکه منبری‌ها و مداحان باید در دفاع از ولایت فقیه و نظام صحبت کنند، گفت: «اگر قرار است در منابر محرم، صفر و رمضان به امور جناحی پرداخته شود، بنده مخالف هستم. ما نباید در این گونه امور ورود پیدا کنیم. منبری و مداح باید درباره کلیات سیاست و به ویژه در دفاع از ولایت فقیه و دفاع از نظام صحبت کند. مگر می‌شود این همه کشتار را در یمن دید و حرفی نزد؟ به قول شهید مطهری شمر امروز اسرائیل است که امروزه همان نتانیا هوست.»

مستقیم مطرح نباشد. محرمی نیست که ما کتیبه‌های شعر محتشم را بر در و دیوار نبینیم. محرمی نیست که مردم نوحه‌های حاج ناظم را زمزمه نکرده یا از ملودی‌های آن نوحه‌ها استفاده نکنند. شب عاشورایی نیست که مردم نوحه «مکن ای صبح طلوع» را که سروده پدر آیت‌الله بهجت است نخوانند یا حاج مرزوق حائری که اساسا مداحی سنتی امروز ما بر پایه ابداعات و نوآوری‌های او در زمان قدیم شکل گرفته.

سه نفر دیگر می‌مانند. سیدمهدی قوام، شیخ رضا سراج و میرزا حسین بابا مشکین. قوام در اخلاق و مشی زندگی انسان اسوه‌ای بود. او نمونه یک روحانی مردم‌دار بود. البته خود هم دوستش دارم. مرحوم سراج شاید اثر ادبی یا ملودیکی در این حوزه نداشته باشد اما نوع روضه‌خوانی شاخصی را که امروزه مرسوم است او پایه‌گذاری کرده. میرزا حسین مشکین شخصیت محبوب من است و نوحه‌هایش هنوز در هیأت‌ها خوانده می‌شوند.

● **با توجه به اینکه شما سینما خواننده‌اید و مداح هستید، حسن بزرگی بود که «میراث مرثیه» هنرمندان ساخته شد.**

بزرگ‌ترین هنرمندان، مداحان امام حسین علیه السلام هستند. چون اساسا روضه خواندن برای امام حسین علیه السلام یکی از سخت‌ترین کارهایی است که مداحان ما انجام می‌دهند. زیرا تلفیقی از چند هنر را یک مداح به منصفه ظهور می‌رساند. اول هنر آواز، دوم هنر شعر و سوم هنر پرده‌خوانی و تعزیه‌خوانی. وقتی کسی روضه می‌خواند در حقیقت واقعه‌ای را نقل می‌کند. برخی از روضه‌خوانان امام حسین علیه السلام کارشان نزدیک به حوزه‌های نمایشی می‌شود و یک نمایش را هم اجرا می‌کنند. بنابراین روضه‌خوانان خوب امام حسین علیه السلام در حقیقت هنرمندان واقعی هستند.

● **در جایی گفته بودید امیدوارم در دهه ۹۰ فضای موسیقایی مداحی غالب شود. این اعتقاد از کجا می‌آید؟ شما با تأثیر پذیری مداحان از خوانندگان موافقت می‌کنید؟**

متأسفانه وضعیت موسیقی مداحی ما خوب نیست. زمانی تصور این بود با اتفاقاتی که در دهه ۸۰ افتاد، در دهه ۹۰ موسیقی مداحی‌مان به تعالی برسد اما در موسیقی مداحی نه تنها پیشرفت نکردیم بلکه پس‌رفت کردیم!

گفت‌وگو با مهدی زنگنه سازنده مستند «میراث مرثیه»

نوآوری جای خودش را به بدعت داده

مهدی زنگنه را شاید بیشتر هیأتی‌ها به عنوان شاعر و مداح بشناسند اما او پیش از فعالیت در عرصه هیأت، دانش آموخته سینما در مؤسسه روایت فتح بوده و تا به حال بیش از ۱۰ مستند ساخته و فیلمنامه‌های متعددی را برای مجموعه‌های تلویزیونی نوشته. او در موسیقی مذهبی و ادبیات هم سال‌هاست فعالیت جدی دارد؛ از خوانندگی تیتراژ گرفته تا آلبوم موسیقی عاشورایی که در آینده‌های نزدیک منتشر خواهد کرد. زنگنه سال قبل با اولین قسمت از مستند «میراث مرثیه» با موضوع آئین‌های عزاداری ایران خود را به عنوان مستندساز به مخاطبانش معرفی کرد. او امسال نیز ۹ قسمت دیگر از این مجموعه را روی آنتن صداوسیما برد؛ مستندی در مورد زندگی کسانی که در آئین‌های عزاداری مسانقش‌های کلیدی دارند و آثارشان ماندگار است. نکته جالب اینکه گویندگی متن این مجموعه مستند را باز بگرنان و چهره‌های محبوب و آشنای سینما، تلویزیون و رادیو از جمله ثریا قاسمی، سیاوش طهمورث، محمدرضا علیمردانی و رضا رهگذر روایت کرده‌اند.

سودابه رنجبر

● **چه شد که تصمیم گرفتید در حوزه هیأت کار هنرمندان‌های تحت عنوان «میراث مرثیه» بسازید؟**

معتقدم هیأت به عنوان یک پایگاه مهم اجتماعی در فرهنگ مردم ایران یکی از مهم‌ترین بسترهایی است که زمینه‌های داستان‌پردازی‌های بسیار گوناگونی را در خودش جای داده. هیأت فضایی است که انسان‌های مختلف با تفکرات، اندیشه‌ها و سلیقه‌های مختلف دور هم جمع می‌شوند و همین گردهمایی‌ها باعث می‌شود قصه‌های فراوانی در این پایگاه اجتماعی رخ بدهد و متأسفانه کمترین توجه از سوی نویسندگان و فیلمسازان ما به مهم‌ترین پایگاه اجتماعی مردم ایران شده و می‌بینیم کمترین قصه از بستر هیأت روایت می‌شود. در صورتی که همه آدم‌های ایران با هر تفکر و گرایش دینی از هیأت به عنوان یک نهاد و پایگاه کاملاً مردمی خاطره دارند و این فضا را می‌شناسند ولی کمترین داستان‌ها را در این فضا روایت کرده‌ایم. متأسفانه هیأت به عنوان یک بستر تأثیرگذار از چشم نویسندگان و فیلمسازان ما دور بوده در صورتی که پایگاه مهم و تأثیرگذاری در حفظ دین به شمار می‌رود. به نظرم کارکرد رسانه در ایام محرم این نیست که هیأت را به خانه‌ها بیاورد در صورتی که باید کاری کند که مردم از خانه‌هایشان به هیأت‌ها بروند. وقتی می‌خواهیم چنین کاری انجام دهیم، باید در بستر هیأت قصه تعریف کنیم و مردم با دیدن آن قصه در تلویزیون ترغیب

شوند در هیأت‌ها حضور پیدا کنند. برای همین تصمیم گرفتیم در مجموعه مستند داستانی «میراث مرثیه» قصه‌هایی را تعریف کنیم که اگر مخاطب ببیند دلش بخواهد در آن ایام به هیأت برود. دلیل دیگر فراموشی آداب و رسوم اصیل عزاداری در هیأت‌هاست. متأسفانه نوآوری جای خودش را به بدعت داده؛ ما نیازمند این هستیم که سنت‌های عزاداری گذشتگانمان را در عرصه‌های مداحی، شاعری و منبری بازخوانی و با توجه به آن آداب دوباره عزاداری کنیم.

● **به نظر شما چقدر ساخت آثار هنری می‌تواند زمینه را برای نیل به موفقیت و خلق اتفاقات خوب رقم بزند؟**

باید بپذیریم که هیأت یک رسانه است وقتی متناسب با مختصات آن برنامه‌ریزی کنیم. قرار نیست هیأت شبیه یک اداره یا شرکت یا یک نهاد دولتی اداره شود. از طرفی قرار نیست هیأت را شبیه یک شبکه تلویزیونی یا یک سایت ببینیم. اتفاق فکر آن هیأت باید ظرفیت‌های یک هیأت را بسنجد. متأسفانه هیأت‌ها بعضاً تصورشان این است که باید شبیه یک شبکه تلویزیونی یا یک سایت خبری عمل کنند. تمام تلاشمان این بود که با دیدن «میراث مرثیه» مردم با الگوهای درست عزاداری آشنا شوند و بدانند هیأت سنتی یعنی چه.

● **برای انتخاب شخصیت‌ها چه ملاکی داشتید؟**

چهار نفر هستند که نمی‌شود در محرم و عزاداری‌ها اثری از آنها به طور

ماندگاران هیأت

مجموعه مستند داستانی «میراث مرثیه» در هفت قسمت ۵۰ دقیقه‌ای تهیه و از سال گذشته و دهه اول محرم امسال از شبکه‌های یک و مستند سیما پخش شده. این مجموعه با موضوع بررسی زندگی، آثار شاعران و مداحان اهل بیت علیهم السلام در ساختار مستند داستانی ساخته شده. تهیه و تولید این مجموعه دو سال زمان برده و در هر قسمت به زندگی و آثار یکی از شاعران و مداحان اهل بیت پرداخته شده. پیش تولید این مجموعه که شامل تحقیق و پژوهش، مصاحبه با شاعران و مداحان، انتخاب بازبگرنان، انتخاب عوامل و انتخاب لوکیشن برای بازسازی برخی وقایع بوده نزدیک به یک و نیم سال به طول انجامید. در این مجموعه به زندگی و آثار شخصیت‌هایی همچون محتشم کاشانی، شیخ رضا سراج، حاج مرزوق حائری، سیدمهدی قوام، کربلایی محمود بهجت، عمان سامانی، حاج احمد شمشیری، میرزا حسین بابا مشکین، شاه حسین بهاری، حاج احمد دلجو، حاج احمد آرام، حجت‌الاسلام کوثری (مداح بیت امام)، نادعلی کربلایی و اکبر ناظم پرداخته شده. هدف از ساخت و تولید چنین مجموعه‌ای آشنایی مردم با افسران تأثیرگذار در دستگاه امام حسین علیه السلام بوده است.

۱
۲
۳
۴
۵
۶
۷
۸
۹
۱۰
۱۱
۱۲
۱۳
۱۴
۱۵
۱۶
۱۷
۱۸
۱۹
۲۰
۲۱
۲۲
۲۳
۲۴
۲۵
۲۶
۲۷
۲۸
۲۹
۳۰
۳۱

آیت‌الله استادی درباره گرفتن صله توسط منبری‌ها و مداحان گفت: «گاهی حرف‌هایی این طرف و آن طرف زده می‌شود که خیلی از آنها دروغ است. گفته می‌شود کسی که مدیحه‌سرایی برای اهل بیت (علیهم‌السلام) می‌کند اینقدر و آنقدر پول می‌گیرد که این مسائل مبعود است و نه مقرب. هر قدر مداح خوب بخواند و خوش صدا باشد اگر کارش با این حرف‌ها قاطبی شود مبعود است. مقرب آن است که هم جاذبه داشته باشد و مردم بدانند حق اوست که پول بگیرد ولی نمی‌گیرد».

نشانه

داریم با «حسین حسین» پیر می‌شویم...

یکی از سنت‌های زیبای هیأت‌های قدیمی گرفتن عکس یادگاری با کتیبه و پرچم هیأت بوده که در این سال‌ها فراموش شده. پیشنهاد می‌کنیم دست به کار شوید و پس از پایان مجلس تان یک عکس یادگاری دسته‌جمعی بگیرید و برای «چهارده» ایمیل کنید تا در همین صفحه منتشر شود.

qudsonline14@gmail.com

سجده شریف

آداب انتخاب دوست

امام سجاده (علیه‌السلام) از شخصی پرسید از دوستانت کسی بر تو وارد می‌شود که هر چه نیاز دارد بدون اجازه از کیسه‌ات بردارد؟ مرد گفت نه. امام فرمود بنابراین شما با یکدیگر دوست و برادر نیستید. تعریف رفاقت و دوستی در همین یک خط روایت از امام سجاده (علیه‌السلام) است. مسأله‌ای که همیشه روی زندگی و مسیر آدمیزاد تأثیر می‌گذارد و گاهی به آنها آگاه هستیم و گاهی نه. به خاطر همین است که امیرالمؤمنین (علیه‌السلام) فرموده: «از هر چیزی جدیدش را انتخاب کن اما از دوستان قدیمی‌اش را». در باب این موضوع توصیه‌های زیادی کرده‌اند. مثلاً گفته‌اند دوستی را انتخاب کن که تقوا داشته باشد و حتماً او را از دوست داشتنت مطلع کن. یا گفته‌اند دوست و برادر واقعی تو کسی است که لغزش و اشتباهت را ببخشد، عزت را بپذیرد و عیب‌هایت را بپوشاند. همیشه به حفظ دوستی هم سفارش شده. به عنوان مثال از امام صادق (علیه‌السلام) روایت شده: «هر وقت دوستی داشتی که به ریاست رسید و آن موقع با یک‌دهم حقی که قبل از ریاستش برعهده او داشتی با تو برخورد کرد، بدان دوست خوبی است». در روایات مختلف درباره معیار انتخاب دوست سفارش‌های زیادی شده. مثلاً امام صادق (علیه‌السلام) فرموده: «هر گاه از آشنایان و برادرانت کسی بود که سه بار بر تو عصبانی شد اما درباره‌ات چیز بدی نگفت، او را به دوستی خود انتخاب کن». امام جواد (علیه‌السلام) تعبیر عجیبی درباره دوست بد دارد: «با انسان‌های شرور دوستی نکن. چون مانند شمشیر آخته‌ای هستند که قیافه‌شان زیباست اما اثرشان زشت و ناپسند است». به عنوان آخرین کلید می‌توان به حکمتی از لقمان اشاره کرد که گفته: «دوست را نمی‌شناسی مگر وقتی به او نیاز پیدا می‌کنی».

[عکس یادگاری جمعی از خادمین هیأت ثارالله زنجان / محرم الحرام ۱۴۳۸]

پیشنهاد

اپلیکیشن

درست نماز بخوانیم

اگر دنبال راهی می‌گردید که یکبار برای همیشه از کیفیت و درستی نماز خودتان مطمئن شوید، اپلیکیشن «نماز بهتر» می‌تواند عصای دست شما باشد. دوره آموزشی نماز بهتر مجموعه‌ای از درس سطح‌بندی شده است که از آموزش حمد و سوره به عنوان ابتدایی‌ترین و واجب‌ترین بخش قرآن شروع می‌شود و پس از تمرین و تعامل لازم، سطوح بعدی شامل آموزش الفاظ واجب، الفاظ مستحب، فصیح‌خوانی و زیباخوانی نماز را در اختیار شما قرار می‌دهد. در این برنامه می‌توانید حمد و سوره خود را بخوانید و صدایتان را برای سامانه «حامیم» ارسال کنید تا براساس ارزیابی تخصصی این قرائت، بازخورد آموزشی متناسب با نیازتان دریافت کنید و با دریافت تاییدیه هر سطح به سطح بعدی وارد شوید.

کتاب

مرحوم کافی را بیشتر بشناسید

«کتاب کافی» درباره شیخ احمد کافی است. درباره مردی که اگرچه رسانه‌های رسمی در همه این سال‌ها کم و بیش او را فراموش کرده‌اند اما هنوز بازار نور کاست‌های سخنرانی او - که حالا سی‌دی و دی‌وی‌دی شده‌اند - پرمشتری است و هنوز در کوچه پس‌کوچه‌های منتهی به حرم امام رضا حضرت معصومه و حضرت عبدالعظیم (علیهم‌السلام) و حاشیه هر لاس‌زاده دیگری صدای کافی از بلندگو پخش می‌شود و خلق‌الله می‌ایستند به تماشای کلیپ‌های ساده و هنوز روضه دوفلان مسلم و حضرت علی‌اکبر (علیهم‌السلام) خیلی‌ها را می‌گریاند. محسن حسام مظاهری در این کتاب که از مجموعه کتاب‌های «صاحب‌دلان» انتشارات خیمه است زندگی مرحوم کافی را در قالب داستان‌های مینی‌مال و به صورت برش‌هایی از زندگی او به روایت افراد مختلف یا آوردن بخشی از سخنرانی‌های تنظیم کرده برای این روایت‌ها و برش‌ها از منابع مکتوب موجود، مصاحبه با نزدیکان، خانواده، دوستان، پلمبری‌ها و حتی اسناد سلوک استفاده شده این کتاب ۱۷۷ صفحه‌ای را انتشارات خیمه با قیمت ۵۵۰۰ تومان در قطع جیبی منتشر کرده و متن‌های خوش‌خوان آن، خواندن روایت‌های زندگی شیخ احمد کافی را برایتان شیرین‌تر و راحت‌تر می‌کند.

فیلم

بادیگارد

به لحاظ ساختار شکلی، فیلم‌های «بادیگارد» و «ژانس شیشه‌ای» به هم ربطی ندارند. قهرمان «ژانس شیشه‌ای» شخصیت برونگرایی بود که احساسات و افکارش را بیرون می‌ریخت و مسأله‌اش را با دیگران تقسیم می‌کرد ولی قهرمان «بادیگارد» درونگراست که محاکات درونی با خویش دارد. به هر حال بازیگر مشترک این دو فیلم پرویز پرستویی است و به نظر می‌رسد نشانه‌های مشترکی دارد. من خیلی هم اصرار به انکار این شباهت ندارم. خود ابراهیم حاتمی‌کیا هم قبول دارد که آخرین اثر او را با یکی از محبوب‌ترین فیلم‌هایش مقایسه می‌کنند و خیلی‌ها «بادیگارد» را بازگشت حاتمی‌کیا به دوران طلایی‌اش می‌دانند. یک «ژانس شیشه‌ای» دیگر که باز هم قهرمان آن پرویز پرستویی است که این بار وظیفه محافظت از مقامات بالای مملکتی را دارد و در دسرهایی برای او به وجود می‌آید که او را دچار تردید می‌کند نسخه دی‌وی‌دی «بادیگارد» که در آکران نوروزی اسمال فروشی نزدیک به ۹ میلیارد تومان داشت، این روزها همراه فیلم اختصاصی از پشت صحنه آن به شبکه نمایش خانگی آمده.

پایان

مناجاتنامه

خدایادر هجوم بی‌امان حوادث آخرالزمان، عده‌ای امان‌رادر آستان بندگان می‌جویند و خانه سامان‌شان را بر سست‌ترین گمان بنیان می‌نهند. عده‌ای ویران و ویران می‌شوند و برخی پریشان و سرگردان. این همه در جست‌وجوی امان به دامان این و آن می‌آویزند. در این فتنه‌های گران اما تنه‌ها مؤمنانند که نشانی دارالامان را می‌دانند و در حریم امن و آغوش گرم تو جاودان می‌مانند ما را همواره مؤمنان خودت قرار ده.

سید مهدی شجاعی

چهارده - ضمیمه هفتگی روزنامه قدس

ویژه هیأت‌ها و محافل مذهبی
مدیر مسئول: ایمان شمسایی

دبیر ویژه‌نامه: رضا صیادی
طراح ناماره: محمد صدیقی

با همکاری موسسه فرهنگی هنری عقیق www.aghig.ir